

บันทึก

เรื่อง ฐานะของ “ผู้รับเบี้ยหวัด” ตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหม
ว่าด้วยเงินเบี้ยหวัด พ.ศ.๒๕๔๕

กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๕๐๒/๔๐๓๔ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๓๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงการคลังได้เสนอหลักการจัดตั้งกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาซึ่งคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีมติรับหลักการร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. ที่กระทรวงการคลังเสนอ และขณะนี้อยู่ระหว่างให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา แต่เนื่องจากในหลักการการจัดตั้งกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการได้กำหนดให้ข้าราชการทุกคนที่เข้ารับราชการภายหลังจากพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแล้วต้องเป็นสมาชิกของกองทุน และข้าราชการที่รับราชการอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ จะเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนหรือไม่ก็ได้ จึงมีปัญหว่าผู้รับเบี้ยหวัดตามข้อบังคับของกระทรวงกลาโหมมีฐานะเป็นข้าราชการหรือไม่ เพื่อพิจารณาว่าผู้รับเบี้ยหวัดจะต้องเป็นสมาชิกกองทุนหรือไม่ดังนั้น กรมบัญชีกลางจึงขอหารือว่า “ผู้รับเบี้ยหวัด” ตามข้อบังคับของกระทรวงกลาโหม มีสถานภาพเป็นข้าราชการหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะพิเศษ) ได้พิจารณาปัญหาข้อหาดังกล่าวและได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงกลาโหม (กรมการเงินกลาโหม) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) แล้ว มีความเห็นว่า ตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ.๒๕๒๑ ได้กำหนดนิยามคำว่า “ข้าราชการทหาร” ไว้ว่า “ข้าราชการทหาร หมายความว่า ทหารประจำการ และข้าราชการกลาโหมพลเรือนที่บรรจุในอัตราทหาร” และตามข้อ ๑ ของมาตรา ๒ แห่งข้อบังคับทหารว่าด้วยการแบ่งประเภทนายทหารสัญญาบัตร ได้กำหนดว่า นายทหารประจำการ คือนายทหารซึ่งมีตำแหน่งราชการประจำในกระทรวงกลาโหม สำหรับผู้รับเบี้ยหวัดนั้นตามหมวด ๑ ข้อ ๔ และข้อ ๕ แห่งข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยเงินเบี้ยหวัด พ.ศ.๒๕๔๕ ได้กำหนด

๑ ข้อ ๑ นายทหารประจำการ คือนายทหารซึ่งมีตำแหน่งราชการประจำในกระทรวงกลาโหม

๒ ข้อ ๔ ทหารซึ่งมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัด คือ

(๑) นายทหารชั้นสัญญาบัตร ซึ่งมีเวลาราชการไม่น้อยกว่า ๑ ปีแล้วออกจากราชการเป็นนายทหารกองหนุน

(๒) นายทหารชั้นสัญญาบัตรนอกประจำการ (นายทหารกองหนุนนายทหารนอกราชการหรือนายทหารพันราชการ) ที่ไม่ได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จหรือบำนาญ ภายหลังจากที่ทางราชการสั่งให้กลับเข้ารับราชการประจำการใหม่เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี แล้วออกจากราชการเป็นนายทหารกองหนุน

(๓) นายทหารประทวนและพลทหารซึ่งรับราชการในกองประจำการครบกำหนดตาม

หลักเกณฑ์ของทหารซึ่งมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดและไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดไว้โดยเฉพาะ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากข้อบังคับดังกล่าวจะเห็นว่าทหารซึ่งมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดนั้นได้แก่ นายทหารสัญญาบัตรซึ่งได้ออกจากราชการเป็นนายทหารกองหนุน และนายทหารประทวนและพลทหารซึ่งออกจากราชการในขณะที่ยังไม่พ้นกองหนุน ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร และตามข้อ ๑^๔ ของมาตรา ๔ แห่งข้อบังคับทหาร ว่าด้วยการแบ่งประเภททหารสัญญาบัตรได้กำหนดว่านายทหารกองหนุนคือ ทหารซึ่งไม่มีตำแหน่งราชการประจำในกระทรวงกลาโหม ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าผู้รับเบี้ย

กฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารแล้ว เมื่อเข้ารับราชการประจำการต่อไปไม่น้อยกว่า ๑ ปี แล้วออกจากราชการ และเมื่อออกจากการนั้นยังไม่พ้นกองหนุนชั้นที่ ๒ ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

(๔) นายทหารประทวนและพลทหารกองหนุนที่ไม่ได้รับเบี้ยหวัดบำเหน็จ หรือบำนาญภายหลังทางราชการสั่งให้กลับเข้ารับราชการประจำการใหม่เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี แล้วออกจากราชการ เมื่อออกจากการนั้นยังไม่พ้นกองหนุนชั้นที่ ๒ ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

^๓ข้อ ๕ ทหารซึ่งระบุไว้ในกรณีต่อไปนี้ ไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัด

(๑) ออกจากราชการได้รับบำเหน็จ บำนาญ ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

(๒) นายทหารประทวนและพลทหารซึ่งรับราชการในกองประจำการครบกำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารแล้ว ต้องรับราชการต่อไปเพราะเลื่อนกำหนดเวลาปลด หรือนายทหารประทวนและพลทหารกองหนุนซึ่งเข้ารับการระดมพลเข้าฝึกวิชาทหารหรือเข้ารับการทดลองความพร้อมตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

(๓) ออกจากราชการเพราะมีความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

ก. ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

ข. กระทำความผิดต้องรับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือให้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่ความผิดอันต้องระวางโทษไม่เกินลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เสียหายแก่ราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน

ค. ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้เป็นคนล้มละลาย เพราะทำหนี้สินขึ้นด้วยความทุจริตหรือต้องคำพิพากษาถึงที่สุดในคดีแพ่ง อันแสดงว่าเป็นการเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งตำแหน่งหน้าที่อย่างร้ายแรง

ง. ขัดคำสั่งผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย และการขัดคำสั่งนั้นเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

จ. เปิดเผยความลับของราชการเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

ฉ. ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง

ช. ต้องหาในคดีอาญาแล้วหลบหนีไป

ซ. หนีราชการทหารในเวลาประจำการ

ณ. ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

การออกจากราชการเพราะมีความผิดซึ่งไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดตามข. และ ค. ให้ไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดตั้งแต่วันที่มิคำพิพากษาถึงที่สุด แต่ถ้าเป็นผู้ถูกสั่งพักราชการอยู่ก่อนแล้ว ให้ไม่มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดตั้งแต่วันที่สั่งพักราชการ

^๔ข้อ ๑ นายทหารกองหนุน คือนายทหารซึ่งไม่มีตำแหน่งราชการประจำในกระทรวงกลาโหม และกระทรวงกลาโหมสั่งให้เป็นนายทหารประเภทนี้ ซึ่งแบ่งเป็น

(๑) นายทหารกองหนุนมีเบี้ยหวัด

(๒) นายทหารกองหนุนไม่มีเบี้ยหวัด

หวัด ตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยเบี้ยหวัด พ.ศ.๒๔๙๕จะต้องเป็นผู้ซึ่งออกจากราชการแล้วและเป็นผู้ซึ่งไม่มีตำแหน่งราชการประจำในกระทรวงกลาโหม จึงไม่มีฐานะเป็นข้าราชการตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการทหาร พ.ศ.๒๕๒๑

อนึ่ง สำหรับบทบัญญัติในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการทหาร พ.ศ.๒๔๙๕ ในส่วนที่เกี่ยวกับนิยามคำว่า “ข้าราชการ”^๕ และ “ทหาร”^๖ และมาตรา ๒๖^๗ซึ่งบัญญัติว่า ในระหว่างที่ทหารกองหนุนได้รับเบี้ยหวัด ให้นับเวลาสำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญเสมอหนึ่งในสี่ของเวลาอยู่รับราชการ นั้น เป็นบทบัญญัติซึ่งใช้เพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญของทหารดังกล่าว เมื่อผู้นั้นได้รับการปลดจากกองหนุนเบี้ยหวัดตามข้อ ๔^๘และข้อ ๑๒^๙ของมาตรา ๔ แห่งข้อบังคับทหาร ว่าด้วยการแบ่งประเภทนายทหารสัญญาบัตรเท่านั้นมิใช่บทบัญญัติที่รับรองการเป็นข้าราชการของทหารกองหนุนแต่อย่างใด

(ลงชื่อ) อักษราทร จุฬารัตน

(นายอักษราทร จุฬารัตน)

รองเลขาธิการ ฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๓๗

“ข้าราชการ” หมายความว่า ทหารและข้าราชการพลเรือน

“ทหาร” หมายความว่า นายทหารชั้นสัญญาบัตร นายทหารประทวนตลอดจนว่าที่ยศนั้น ๆ และพลทหารประจำการ

มาตรา ๒๖ ในระหว่างที่ทหารกองหนุนได้รับเบี้ยหวัด ให้นับเวลาสำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญเสมอหนึ่งในสี่ของเวลาอยู่รับราชการ

ข้อ ๔ นายทหารกองหนุนโดยปกติมีหน้าที่เข้ารับราชการปีหนึ่งไม่เกิน ๒ เดือน และมีหน้าที่เข้ารับราชการในขณะที่มีราชการพิเศษ ทั้งนี้ให้กระทำต่อเมื่อมีคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

เมื่อมีราชการสงคราม หรือประกาศระดมพลหรือประกาศใช้กฎอัยการศึกในเขตท้องที่ซึ่งตนตั้งภูมิลำเนาอยู่ แม้จะไม่ได้รับคำสั่งเรียกกองประจำการใด นายทหารกองหนุนก็ต้องไปรายงานตนเองยังที่ว่าการหน่วยที่ตนสังกัดโดยเร็วที่สุด

ข้อ ๑๒ นายทหารกองหนุนจะอยู่ในประเภทกองหนุนได้ไม่เกินกำหนดอายุ ดังนี้

นายร้อย หรือนายเรือ หรือนายเรืออากาศ ครบ ๔๕ ปี

พันตรี พันโท หรือนาวาตรี นาวาโทหรือนาวาอากาศตรี นาวาอากาศโท ครบ ๕๐ ปี

แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม จะสั่งให้ผู้ซึ่งมีอายุเกินกำหนดนี้คงอยู่ในประเภทกองหนุนต่อไปเป็นพิเศษได้ แต่อายุต้องไม่เกิน ๕๕ ปี

พันเอก หรือนาวาเอก หรือนาวาอากาศเอกและนายพล

ครบ ๕๕ ปี